

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1925.

Andra kammaren.

Nr 5.

Onsdagen den 21 januari.

Kl. 2,30 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 14 innevarande januari.

§ 2.

Föredrogos var för sig de på kammarens bord liggande motionerna; och remitterades därvid

till statsutskottet motionerna:

nr 43 av herr *Hamilton m. fl.*;

nr 44 av herr *Laurén*;

nr 45 av herr *Laurén m. fl.*;

nr 46 av herr *Karlsson* i Vätö;

nr 47 av herr *Bengtsson* i Norup; och

nr 48 av herr *Nylander*;

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 49 av herr *Nylander*;

nr 50 av herr *Månsson* i Erlandsro *m. fl.*; och

nr 51 av herr *Bengtsson* i Norup *m. fl.*;

till bankoutskottet motionerna:

nr 52 av herr *Henrikson*;

nr 53 av herr *Lindley*; och

nr 54 av herr *Pettersson* i Köping;

till behandling av lagutskott motionen nr 55 av herr *Johansson* i Edsbyn;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 56 av herr *Månsson* i Erlandsro *m. fl.*; och

nr 57 av herr *Wallerius m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionen nr 58 av herrar *Nilsson* i Antnäs och *Hedström*;

till statsutskottet motionerna:

nr 59 av herr *Persson* i Trången *m. fl.*; och

nr 60 av herrar *Wallerius* och *Olsson* i Broberg; samt

till jordbruksutskottet motionen nr 61 av herr *Eriksson* i Västbro *m. fl.*

§ 3.

Ordet lämnades nu på begäran till

Herr **Herou**, som anförde: Herr talman! Den starka prisstegring å livsmedel, *Interpellation.*
som under innevarande konsumtionsår inträtt, är ägnad att påkalla statsmakter-

Interpellation.
(Forts.)

nas uppmärksamhet. Framför allt synes det vara rättvisligen av behovet på kallat vidtaga åtgärder mot prisstegringen av sådana för folkhushållningen och i synnerhet de mindre bemedlades hushållning så oundgängliga nödvändighetsartiklar, som de *med tullar fördyrade* såsom spannmål och produkter därav.

Partipriserna för vete var i januari 1924 17: 49, i juli 1924 20: 10, i november 1924 27: 24 och nu fritt i Stockholm 30: — kr. pr 100 kg.

För råg voro priserna samma tider resp. 14: 96, 16: 70, 26: 24 och 29: —.

Det oaktat har icke spannmålsproducenterna, på grund av kvarntrustens starka ställning, kunnat erhålla något av den premie av 3: 70 pr 100 kg., som spannmålstullarna skulle vara för spannmålsodlingen. Kvarntrusten lägger beslag på denna premie. I de flesta fall har svensk spannmål betingat ett pris, som med cirka kr. 4: — pr 100 kg. understiger priset på importerad spannmål.

Skörden av vete och råg blev 1924 synnerligen klen. På flera orter kan den betecknas som missväxt. Importbehovet 1924—1925 beräknas av några forskare till 5 å 6 hundratusen ton, under det att införselöverskottet var för år 1921 154,349 ton och 1922 256,495 ton.

Vid så stort importbehov, som föreligger konsumtionsåret 1924—1925, är spannmålstullen ej längre att betrakta som enbart skyddstull. Den bliver till sin karaktär en finanstull, som, med avseende vid att de mindre bemedlade medborgarna konsumera mera mjöl än de förmögna, innebär en dubbelt orättvis beskattning av den fattigare befolkningen. Vare sig kvarntrusten eller statsmakternas utsugning av fattiga medborgare medelst tullar å nödvändighetsvaror kan anses rimlig.

I motion nr 2 vid årets riksdag har den kommunistiska riksdagsgruppen framfört förslag om spannmålstullarnas upphävande. Då det emellertid måste anses att med hänsyn till läget på spannmålsmarknaden snabba åtgärder äro erforderliga och då en avsevärd tid torde komma att förflyta, innan ett eventuellt beslut av riksdagen kommer att träda i kraft, finner jag det vara nödvändigt att kräva klarhet om huruvida andra utvägar kunna vara framkomliga för att fortast möjligt, om också endast provisoriskt, upphäva spannmålstullarna.

Enligt K. Hagmans förklaring till § 60 regeringsformen äger regeringen rätt att *i det allmännas intresse nedsätta eller borttaga bl. a. livsmedelstullar under missväxtår.*

På grund av vad som nu anförts anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet få framställa följande frågor:

Anser herr statsrådet att regeringen, i anledning av den uppkomna situationen på spannmålsmarknaden, äger rätt att tills vidare nedsätta eller borttaga spannmålstullarna? Och, om så är,

ämnar regeringen då i det allmännas intresse snarast möjligt och tillsvidare nedsätta eller borttaga nu gällande tullsatser å spannmål?

Ifrågavarande anhållan bifölls.

§ 4.

Avsåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Lindman m. fl.*, nr 62, om fortsättningskolans alternativa anordnande med en årskurs;

herrar *Leo och Werner*, nr 63, om lokomotiveldares uppflyttning i högre lönegrad;

herr *Karlsson i Vadstena m. fl.*, nr 64, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lönestat för personalen vid statens hospital och asyler;

herrar *Anderson* i Linköping och *af Ekenstam*, nr 65, om anslag till upprätthållande av Linköpings stifts- och läroverksbiblioteks verksamhet;

herr *Uddenberg* i Varberg, nr 66, om anslag till stipendier åt läkare i allmän tjänst för beivrande av medicinska fortsättningskurser i Stockholm;

herr *Fjellman*, nr 67, om höjning av det utav Kungl. Maj:t begärda anslaget för uppköp av remonter;

herr *Fast m. fl.*, nr 68, om statsbidrag till anordnande av kommunala sinessjukhus;

herr *Isacsson*, nr 69, angående iordningställande av fiskehamnen i Vitemölla;

herr *Nylander*, nr 70, om ändring i 1 § förordningen angående statsverkets fond av rusdrycksmedel;

herr *Nylander m. fl.*, nr 71, om anslag till bidrag för uppehållande av den industriella standardiseringsverksamheten;

herrar *Johanson* i Stockholm och *Nylander*, nr 72, om anslag till reseunderstöd för besökande av den internationella konstindustriutställningen i Paris år 1925;

herr *Lindqvist* i Halmstad *m. fl.*, nr 73, med förslag till ny instruktion för statsrevisorerna;

herr *Wagnsson*:

nr 74, om anslag till allmänna fortbildningskurser för lärare vid egentliga folkskolor och småskolor; och

nr 75, om tillfällig löneförbättring för lärare vid folk- och småskolor samt högre folkskolor;

herr *Carlsson* i Stockholm, nr 76, om förhöjning av livräntor enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete;

herr *Dahlén m. fl.*:

nr 77, med förslag till lag om ersättning i vissa fall åt livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete; och

nr 78, om anslag till förhöjning av vissa livräntor;

herrar *Jönsson* i Revinge och *Lindskog*, nr 79, om ersättning till förre torvingenjören Lars Jönsson för mistad anställning;

herr *Hallén*, nr 80, om lönereglering för yrkesinspektrisen och yrkesinspektorisassistenterna inom yrkesinspektionen;

herr *Hallén m. fl.*, nr 81, om befrielse för rektorn Anna Sörensen från viss återbetalningsskyldighet;

herr *Rydén*, nr 82, om anslag för fortsatt etikettering av livrustkammarens samlingar m. m.;

herr *Hagman*, nr 83, om viss ändring i kungörelsen den 7 juli 1921 angående understöd i vissa fall åt genom tobaksmonopolets införande nödlidande personer;

herrar *Andersson* i Rasjön och *Björling*, nr 84, angående ändring av gällande bestämmelser rörande lokalbefordran av post;

herr *Bodén*, nr 85, om införande av allmänt rusdrycksförbud;

herrar *Lövgren* i Nyborg och *Hedlund* i Östersund, nr 86, om sänkning av tullen å stärkelse;

herr *Laurén*, nr 87, om höjning av tullen å ledbultskättingar av mindre diameter än 6 m/m ledbult;

herr *Norman m. fl.*, nr 88, angående höjning av tullen å färska päron och äpplen;

herr *Löfgren* i Stockholm, nr 89, angående revision av gällande bestämmelser om tull å automobil och autombildelar;

herr *Bäckström*, nr 90, om pension eller årligt understöd åt förre extra läraren Erik Filip Lundelius;

herr *Törnkvist* i Karlskrona, nr 91, om förhöjd pension åt föreståndaren för Svea livgardes sadelmakerverkstad Frans Oskar Johansson;

herr *Borggren*, nr 92, om årligt understöd åt postföraren Per Nilsson Tilly;

herr *Hedlund* i Östersund, nr 93, angående utsträckt pensionsrätt för befattningshavare inom fattigvård och barnavård;

herr *Leo*, nr 94, om pension åt förre soldaten Gustav Teodor Hagberg;

herr *Uddenberg* i Karlskoga *m. fl.*, nr 95, om pension åt rektorn Johannes Lindholm;

herr *Nilsson* i Hörby, nr 96, om årligt understöd åt f. d. skolföreståndaren J. A. Anderberg;

herr *Lindberg*:

nr 97, om pension åt änkan Olivia Matilda Sjögren; och

nr 98, om pension åt förre sömmerskan Karolina Lindqvist;

herr *Carlsson* i Stockholm, nr 99, om ersättning åt vissa personer för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1918 års världskrig;

herrar *Jeppsson* och *Holmgren*, nr 100, om beredande av högre pensioner åt vissa kommunalt eller f. d. kommunalt anställda barnmorskor;

herr *Rydén*, nr 101, om utgivande av ett större historiskt och statsrättsligt arbete om den svenska riksdagen;

herr *Rydén m. fl.*, nr 102, om kompletterande dekorerings av andra kammarrens plenisal;

herr *Johansson* i Sollefteå:

nr 103, om ändring av 1 § i lagen den 25 april 1919 angående beredande i vissa fall vid skogsavverkning och kolning av härbärg å arbetarna m. m.; och

nr 104, med förslag till vissa bestämmelser i fråga om minderårigas användande vid skogs- och flottningsarbete;

herr *Ericson* i Boxholm, nr 105, om införande i fattigvårdslagen av bestämmelse om skyldighet för hemortskommun att erlagga ränta å av vistelsekommun till understödstagare utgivet belopp;

herr *Svensson* i Grönvik, nr 106, om ändring av förordningen om ägors fredande emot skada av annans hemdjur samt om stängselskyldighet;

herr *Uddenberg* i Varberg, nr 107, om viss skärpning av de i förordningen om motorfordon stadgade villkor för erhållande av körkort;

herr *Wagnsson*, nr 108, om ändring av § 6 mom. 2 i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade alkoholfria drycker m. m.;

herr *Osberg*, nr 109, om statens övertagande av hela verksamheten för fullföljande av lagen om försäkring för olycksfall i arbete;

herr *Gustafsson* i Älvsered, nr 110, om införande av obligatorisk försäkringsplikt för ägare av motorfordon beträffande honom åliggande ansvarighet för skada i följd av automobiltrafik m. m.;

herr *Löfgren* i Stockholm, nr 111, om lagstiftning rörande förberedande undersökning och tvångsmedel i brottmål m. m.;

herr *Hedin*, nr 112, om viss lagstiftning rörande avtal om upplåtelse av mark för elektriska ledningar eller andra för distribution av elektrisk energi behövliga anläggningar;

herr *Jönsson* i Boa m. fl., nr 113, om anslag till främjande av landsbygdens elektrifiering;

herr *Lövgren* i Nyborg m. fl., nr 114, om höjning av premierna för dödandet av säl;

herr *Brännström* m. fl., nr 115, om ändring av grunderna för egnahemslåntagares rätt till premielån för nyodlings- och nybyggnadsarbeten m. m.;

herr *Sjöblom*:

nr 116, om anslag till understöd åt Harviks fiskodlingsanstalt; och

nr 117, angående placering i lönegrad och tjänsteställning för fem kvinnliga befattningshavare vid rikets kartverk;

herr *Gardell* i Gans m. fl.:

nr 118, om viss ändring i grunderna för utarrendering av ecklesiastika boställen; och

nr 119, om viss ändring i grunderna för utarrendering av kronans jordbruksdomäner;

herr *Bäckström*, nr 120, om åstadkommande av enhetliga bestämmelser i fråga om strandäganderätt och vattenrätt eller allenast rätt till fiske i vissa för kronans räkning vid avvittningar i Västerbottens län undantagna vattenområden;

herr *Jeppsson* m. fl., nr 121, om vidtagande av åtgärder för laxfiskets upphjälpande;

herr *Lundén*, nr 122, angående inskränkning i fråga om infordrande och avlämnande av statistiska uppgifter;

herr *Hagman*, nr 123, om ändring av § 14 i andra kammarens arbetsordning;

herr *Röing*, nr 124, angående understödjande av yrkesutbildningen av befäl för den svenska handelsflottan;

herrar *Rydén* och *Löfgren* i Stockholm, nr 125, om utsändande per radio av andra kammarens förhandlingar; samt

herr *Hagman*, nr 126, om utsändande per radio av andra kammarens förhandlingar.

Samtliga dessa motioner bordlades.

§ 5.

Herr **förste vice talmannen**, som härefter erhöll ordet, yttrade: Herr talman! Jag tillåter mig hemställa, att kammaren för behandling av sådana motioner, som tillhöra tillfälligt utskott, ville besluta tillsätta fem sådana utskott, vart och ett bestående av tio ledamöter och tio suppleanter.

Denna hemställan bifölls.

Vidare beslöt kammaren på förslag av herr talmannen att onsdagen den 28 i denna månad företaga val av ledamöter och suppleanter i de tillfälliga utskotten.

§ 6.

Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelse, nr 12, till Konungen, angående utseende av ledamöter och suppleanter i utrikesnämnden.

§ 7.

Till bordläggning anmälades:

bankoutskottets memorial:

nr 1, med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet avgivna berättelse; och

nr 2, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse; samt

riksdagens kanslideputerades memorial, nr 1, angående antagande av tjänstemän i riksdagens kansli.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

§ 9.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Mogård</i>	under 5 dagar fr. o. m. den 22 jan.,
» <i>Jeppsson</i>	» 5 » » » 23 »
» <i>Rydén</i>	» 3 » » » 22 »
» <i>Anderson</i> i Linköping	» 4 » » » 22 »
» <i>Johansson</i> i Edsbyn	» 7 » » » 22 » och
» <i>Johanson</i> i Sollefteå	» 8 » » » 22 »

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3,2 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Torsdagen den 22 januari f. m.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 16 innevarande januari.

§ 2.

Föredrogos var för sig de på kammarens bord liggande motionerna; och remitterades därvid

till statsutskottet motionerna:

- nr 62 av herr *Lindman m. fl.*;
- nr 63 av herrar *Leo* och *Werner*;
- nr 64 av herr *Karlsson* i Vadstena *m. fl.*;
- nr 65 av herrar *Andersson* i Linköping och *af Ekenstam*;
- nr 66 av herr *Uddenberg* i Varberg;
- nr 67 av herr *Fjellman*;
- nr 68 av herr *Fast m. fl.*;
- nr 69 av herr *Isacsson*;
- nr 70 av herr *Nylander*;
- nr 71 av herr *Nylander m. fl.*;
- nr 72 av herrar *Johanson* i Stockholm och *Nylander*;
- nr 73 av herr *Lindqvist* i Halmstad *m. fl.*; samt
- nr 74 och 75 av herr *Wagnsson*;

till behandling av lagutskott motionerna:

- nr 76 av herr *Carlsson* i Stockholm; och
- nr 77 av herr *Dahlén m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

- nr 78 av herr *Dahlén m. fl.*;
- nr 79 av herrar *Jönsson* i Revinge och *Lindskog*;
- nr 80 av herr *Hallén*;
- nr 81 av herr *Hallén m. fl.*;
- nr 82 av herr *Rydén*; samt
- nr 83 av herr *Hagman*;

till bevillningsutskottet motionerna:

- nr 84 av herrar *Andersson* i Rasjön och *Björling*;
- nr 85 av herr *Bodén*;
- nr 86 av herrar *Lövgren* i Nyborg och *Hedlund* i Östersund;
- nr 87 av herr *Laurén*;
- nr 88 av herr *Norman m. fl.*; och
- nr 89 av herr *Löfgren* i Stockholm;

till bankoutsittet motionerna:

- nr 90 av herr *Bäckström*;
- nr 91 av herr *Törnkvist* i Karlskrona;
- nr 92 av herr *Borggren*;
- nr 93 av herr *Hedlund* i Östersund;
- nr 94 av herr *Leo*;
- nr 95 av herr *Uddenberg* i Karlskoga *m. fl.*;
- nr 96 av herr *Nilsson* i Hörby;
- nr 97 och 98 av herr *Lindberg*;
- nr 99 av herr *Carlsson* i Stockholm;
- nr 100 av herrar *Jeppsson* och *Holmgren*;
- nr 101 av herr *Rydén*; och
- nr 102 av herr *Rydén m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionerna:

- nr 103 och 104 av herr *Johansson* i Sollefteå;
- nr 105 av herr *Ericson* i Boxholm;
- nr 106 av herr *Svensson* i Grönvik; och
- nr 107 av herr *Uddenberg* i Varberg;

till bevillningsutskottet motionen nr 108 av herr *Wagnsson*;

till behandling av lagutskott motionerna:

- nr 109 av herr *Osberg*;
- nr 110 av herr *Gustafsson* i Älvsered;
- nr 111 av herr *Löfgren* i Stockholm; och
- nr 112 av herr *Hedin*;

till jordbruksutskottet motionerna:

- nr 113 av herr *Jönsson* i Boa *m. fl.*;
- nr 114 av herr *Lövgren* i Nyborg *m. fl.*;
- nr 115 av herr *Brändström m. fl.*;
- nr 116 och 117 av herr *Sjöblom*;
- nr 118 och 119 av herr *Gardell* i Gans *m. fl.*;
- nr 120 av herr *Bäckström*; och
- nr 121 av herr *Jeppsson m. fl.*; samt

till tillfälligt utskott motionerna:

- nr 122 av herr *Lundén*;
- nr 123 av herr *Hagman*;
- nr 124 av herr *Röing*;
- nr 125 av herrar *Rydén* och *Löfgren* i Stockholm; och
- nr 126 av herr *Hagman*.

§ 3.

Föredrogs var för sig och lades till handlingarna bankoutsittets memorial:
nr 1, med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till bankoutsittet av-
givna berättelse; och

nr 2, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande
riksdag avgivna, till bankoutsittet avlämnade berättelse.

§ 4.

Vidare föredrogs riksdagens kanslideputerades memorial, nr 1, angående an-
tagande av tjänstemän i riksdagens kansli.

Vad kanslideputerade anmält och hemställt godkändes.

§ 5.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Petersson* i Broaryd, nr 127, om utvidgning av rätten att vid val till riksdagen avgiva valsedel genom valsedelförsändelse;

herr *Mosesson*, nr 128, om beredande av möjlighet att i större landskommuner överflytta vårdandet av folk- och fortsättningsskoleväsendet till den borgerliga kommunen;

herr *Hedvall m. fl.*, nr 129, om införande av proportionellt valsätt vid val till och inom kyrkofullmäktige i Göteborg;

herr *Holmberg*, nr 130, om höjning av anslaget till undervisning i slöjd vid de allmänna läroverken;

herr *Hansson* i Bäck, nr 131, angående bekostande av billighetsupplagor utav grundlagarna och kommunallagarna;

herrar *Lovén* och *Höglund*, nr 132, om beredande åt vissa tulltjänstemän av vissa förmåner i avseende å avlöning och semester;

herr *Vahlstedt*, nr 133, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag för understödande av idrotten;

herr *Björklund*, nr 134, om anslag till nedschaktning av dubbelspårsanläggningen m. m. å Hässleholms bangård;

herr *Christenson* i Södertälje m. fl., nr 135, om understöd åt vissa kommunala gymnasier;

herr *Svedman m. fl.*, nr 136, om anslag till understöd för fortsatt utgivande av en ordbok över Gotlands folkmål;

herrar *Svedman* och *Anderson* i Linköping, nr 137, om inrättande av en professur i flygteknik vid tekniska högskolan;

herr *Nylander m. fl.*, nr 138, om inrättande av en professur i flygteknik och ett aerodynamiskt laboratorium vid tekniska högskolan;

herr *Dahlén m. fl.*, nr 139, om anslag till produktiva arbeten för de arbetslösa m. m.;

herr *Eriksson* i Stockholm, nr 140, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare;

herr *Lindskog*, nr 141, om uppförande å övergångsstat i lönegrad B 16 av vissa innehavare av befattningar i nuvarande lönegrad B 15;

herrar *Almquist* och *Holmgren*, nr 142, angående anslaget till extra arvoden åt gymnastiklärare vid de allmänna läroverken;

herr *Lövgren* i Nyborg m. fl., nr 143, om byggande av en statsbana från Morjärv till hamn vid Svartholmsfjärden;

herr *Norman*:

nr 144, om åvägabringande av en överenskommelse med Stockholms stad angående ökat bidrag till vägar och parker å Djurgården i Stockholm; och

nr 145, angående utredning om och ändring i gällande avtal och uppgörelser av ekonomisk innebörd mellan staten och Stockholms stad;

herr *Nilsson* i Antnäs m. fl., nr 146, om höjning av det utav Kungl. Maj:tt begärda anslaget för anläggning av utfartsvägar i Norrland, Dalarna och Värmland;

herr *Grapenson m. fl.*, nr 147, om ersättning åt Gällivare och Överluleå socknar för vissa av en förutvarande landsfiskal förskingrade belopp;

herr *Hage m. fl.*, nr 148, om extra statsbidrag till anstalter för och vård av tuberkulossjuka i Norrbottens län;

herr *Björkman m. fl.*, nr 149, om anslag till resestipendier åt universitetslärare m. fl.;

fröken *Wellin*, nr 150, angående telegrafexpeditörers och förste telegrafexpeditörers inplacering i lönegrad;

fröken *Wellin* och herr *Karlsson* i Vadstena, nr 151, angående den vissa kvinnliga tjänstemän vid statens hospital och asylers tillkommande semesterförmån;

herrar *Pehrsson* i Göteborg och *Mogård*, nr 152, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om indragning av befattningen som pastor och förste lärare vid centralfängelsset å Långholmen m. m.;

herr *Röing*, nr 153, om anslag för bidrag till bestridande av kostnaderna för interparlamentariska unionens byrå och generalsekretariat;

herr *Björnberg*, nr 154, om begränsning av nya årsklassers rätt till inköp av spritdrycker;

herr *Westman m. fl.*, nr 155, med förslag till förordning angående utförselbevis för råg och vete;

herr *Lovén*, nr 156, om viss ändring i förordningen angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter;

herrar *Månsson* i Hagaström och *Lövgren* i Nyborg, nr 157, om upphävande av tullsatserna för spannmål;

fröken *Wellin*, nr 158, om ändring i beskattningen av äkta makars inkomst;

herrar *Vennerström* och *Johansson* i Uppmälby, nr 159, om upphävande för viss tid av tullen å omalen spannmål m. m.;

herr *Björnberg*, nr 160, om årligt understöd åt förre soldaten Alfred Ekroth;

herr *Törnkvist* i Karlskrona, nr 161, om årligt understöd åt avlidne förre daglönaren Otto Ferdinand Jonassons änka;

herr *Danielsson*, nr 162, om årligt understöd åt förre verkmästaren Svante Alfred Eklund;

herr *Andersson* i Rasjön, nr 163, angående lagstadgad, obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon;

herr *Gustafson* i Kasenberg, nr 164, om ändring av 32 § i lagen om allmän pensionsförsäkring;

herr *Osberg*, nr 165, om ändrade bestämmelser i fråga om ersättning åt expropriationsnämnd;

herr *Wikström*, nr 166, angående avförande ur fastighetsbok utan föregående ansökan av vissa in-teckningar, som beviljats för nyttjanderätt eller avkomst;

herr *Pettersson* i Hällbacken *m. fl.*:

nr 167, angående expropriationslag för Norrland och Dalarna;

nr 168, angående expropriationslag för mellersta och södra delarna av riket;

nr 169, angående ordnande av kolonisationsfrågan;

nr 170, angående lagstiftning om tillhandahållande av tomtmark för nya bostäder och därmed i sammanhang stående expropriationslagstiftning;
nr 171, angående lagstiftning om frilösning av arrendejordbruk;
nr 172, i anledning av det av åbokommittén avgivna betänkandet;
nr 173, angående lagstiftning om förbättring av ofullständiga jordbruk; och
nr 174, angående en organisation för sociala jordärenden;

herr *Molander*, nr 175, med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta;

herr *Norman m. fl.*, nr 176, med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 kap. 10, 11 och 17 §§ i lagen den 14 juni 1907 om nyttjanderätt till fast egendom;

herrar *Norman* och *Holmström* i Gävle, nr 177, om viss ändring i lagen om rätt till litterära och musikaliska verk;

herr *Grapenson m. fl.*, nr 178, om provisorisk lagstiftning rörande ändring av 35 § 2 mom. i lagen om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige;

herr *Törnkvist* i Karlskrona:

nr 179, om återlämnande av visst markområde till Ronneby stad;

nr 180, om försäljning av visst markområde till Ronneby stad; och

nr 181, om försäljning till Ronneby stad av vissa kronan tillhöriga byggnader;

herr *Hedlund* i Häste *m. fl.*:

nr 182, om anvisande av statsbidrag från norrländska avdikningsanslaget;

nr 183, om anvisande av statsbidrag från allmänna avdikningsanslaget; och

nr 184, om beviljande av lån ur odlingslånefonden;

herr *Hedlund* i Häste, nr 185, angående de ordinarie statskonsulenternas placering i lönegrad;

herrar *Gustafson* i Kasenberg och *Gustafsson* i Älvsered, nr 186, om kontrollstämpling å kött av importerade levande idisslande djur;

herr *Pettersson* i Hällbacken, nr 187, om förbud i viss utsträckning mot import från Norge av hingstar;

herrar *Olsson* i Ramsta och *Hedlund* i Östersund, nr 188, om rätt för vissa prästgårds- och kronoarrendatorer att uppsäga sina arrenden till upphörande den 1 mars 1926 m. m.;

herr *Norman m. fl.*, nr 189, med förslag till lag om ändrad lydelse av 62 § i ecklesiastik boställsordning den 9 december 1910;

herr *Nilsson* i Antnäs *m. fl.*, nr 190, om ändring i återbetalningsvillkoren för ett Harads elektriska belysningsförening u. p. a. från kraftledningslånefonden beviljat lån;

herr *Magnusson* i Tumhult *m. fl.*, nr 191, om ändring i 1 § lagen om bredden av hjulringar å arbetsåkdon på landet;

herr *Anderson* i Storegården *m. fl.*, nr 192, angående ändringar i gällande bestämmelser för egnahemslåneverksamheten;

herr *Petersson* i Lerbäcksbym *m. fl.*:

nr 193, angående undersökning rörande omfattningen av i allmän ägo befintlig jord, som kan vara disponibel för upprättande av nya jordbruk, m. m.;

nr 194, om anslag till anordnande av mjölkningstävlingar eller andra arbetstävlingar vid jordbruket;

herr *Andersson* i Grimbo, nr 195, angående vidtagande av åtgärder till förekommande av älgars skadegörelse å ungskog och växande gröda;

herr *Björnberg*, nr 196, angående vidtagande av åtgärder för hämmande, korrigering och eventuell beskattning av nöjeskulten; samt

herr *Månsson* i Erlandsro *m. fl.*, nr 197, angående införande av kyrkoskrivningsböcker.

Samtliga dessa motioner bordlades.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 2,50 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Torsdagen den 22 januari e. m.

Kl. 7 e. m.

I anledning därav att tiden för avgivande av sådana motioner, som tillhörde ständigt utskotts behandling, med denna dag utginge, voro kammarens ledamöter kallade att jämväl nu sammanträda; och leddes förhandlingarna därvid av herr förste vice talmannen.

§ 1.

Herr statsrådet Möller avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner

nr 14, angående godkännande av ett mellan Sverige och Polen avslutet handels- och sjöfartsavtal; och

nr 17, med anhållan om riksdagens yttrande rörande ett å den internationella arbetsorganisationens konferens i Genève år 1921 antaget förslag till konvention angående minimiålder för eldare och kollämpare ombord å fartyg.

Nämnda propositioner blevo på begäran bordlagda.

§ 2.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Västberg*:

nr 198, om ändring av 4 § i lagen angående folkskoleväsendet i vissa städer; och

nr 199, om ändring av 1 § 1 mom. i stadgan om proportionellt valsätt vid vissa val inom landsting och stadsfullmäktige m. m.;

herr *Forssell*, nr 200, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl.;

herr *Englund m. fl.*, nr 201, om anslag för uppehållande av en professur i svenska språket och litteraturen vid universitetet i Dorpat;

herr *Wiklund m. fl.*, nr 202, om anslag för påbörjande av vissa utfartsvägar till inlandsbanan;

herr *Hedin m. fl.*, nr 203, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående statens kraftstation vid Norrforsen i Ume älv;

herr *Olofsson* i Digernäs *m. fl.*, nr 204, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående ordnandet av kvinnliga befattningshavares avlönings- och pensionsförhållanden m. m.;

herr *Uddenberg* i Varberg, nr 205, om anslag till resestipendier åt vissa läkare;

herr *Jensen*:

nr 206, angående landsarkivariernas och expeditionsvakternas vid landsarkiven placering i lönegrupp; och

nr 207, om statsbidrag till uppehållande av för dövtumma avsedda lantbruks- och hantverksskolor;

herrarna *Andersson* i Falkenberg och *Ljunggren*, nr 208, om anslag till Svenska freds- och skiljedomsföreningen;

herr *Sjöblom*, nr 209, om anslag till biträde åt länsarkitekten i Stockholms län;

herr *Holmström* i Gävle, nr 210, angående beräkandet av tjänstetid i lönehänseende för de officerare och underofficerare, som fullgjort uppdrag att organisera Persiens gendarmeri;

herr *Ljunggren m. fl.*:

nr 211, om bekostande av en tillförlitlig undersökning av det totala rusdrycksförbudets verkningar i Amerikas förenta stater; och

nr 212, med förslag till förändrad förordning för statsverkets fond av rusdrycksmedel;

herr *Bengtsson* i Kullen, nr 213, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning i fråga om anslag till folkskoleinspektionen;

herr *Bäcklund*, nr 214, angående löneförmånerna för vissa befattningshavare vid centralfängelset i Mariestad;

herr *Hedström m. fl.*, nr 215, om höjning av det utav Kungl. Maj:t begärda anslaget för anläggning av ödebygdsvägar i rikets nordligaste trakter;

herr *Hage m. fl.*, nr 216, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag i fråga om allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst;

herr *Hallén*, nr 217, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till kungörelse angående ändrad lydelse i vissa delar av avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen;

herr *Lithander m. fl.*:

nr 218, om inlösning av stamaktierna i aktiebolaget Vin- och spritcentralen; och

nr 219, om upptagande såsom inkomst i statsregleringen av till visst belopp beräknad andel i aktiebolaget Vin- och spritcentralens vinst m. m.;

herr *Johansson* i Brånalt, nr 220, om ändring av gällande bestämmelser rörande porto för lokalpost;

herr *Lithander*, nr 221, om utsträckning av tiden för återutförelse och ansökan om tullrestitution vid återutförelse av vissa varor m. m.;

herr *Kloo*:

nr 222, om årligt understöd åt avlidne daglönaren Joel Figelius Hanssons änka Elina Charlotta Hansson; och

nr 223, om årligt understöd åt avlidne daglönaren Anton Manfred Hanssons änka Emilia Josefina Hansson;

herr *Magnusson* i Tumhult, nr 224, om årligt understöd åt änkan Mimmie Charlotta Edborg,

herr *Sjöblom*, nr 225, om årligt understöd åt fröken Helga Södergren;

herr *Ljunggren m. fl.*, nr 226, i fråga om viss ändring i gällande bestämmelser angående rusdrycksförsäljningen;

herr *Spångberg*, nr 227, om årligt understöd åt förre soldaten Joh. Olsson Berglöf;

herrar *Hallén* och *Pehrsson* i Göteborg, nr 228, angående beredande av möjlighet för obotligt sjuk prästman att före 65-årsaldern komma i åtnjutande av emeritilön;

herr *Lindberg*, nr 229, angående begränsning av gift kvinnas rätt att inneha statstjänst och allmänt uppdrag;

herr *Hedén*, nr 230, angående beredande av större trygghet i visst avseende för beståndet av vissa avtal om leverans av elektrisk energi till fastighet;

herr *Samuelsson m. fl.*, nr 231, angående omarbetning av nu gällande allmänna hyreslagstiftning;

herrar *Västberg* och *Vennerström*, nr 232, angående inrättande av en särskild hovrätt för de fyra nordligaste länen;

herr *Gardell* i Gans, nr 233, angående vissa missförhållanden i avseende å försäljningen av tobaksvaror;

herr *Olofsson* i Digernäs *m. fl.*, nr 234, om tillstånd för lasarettsläkaren Halvar Graeve att kvarstå i tjänst utöver inträdd pensionsålder m. m.;

herr *Hallén*, nr 235, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 8, med förslag till lag om ändrad lydelse av 2, 3, 8 och 9 §§ i lagen den 25 maj 1894 angående jordfästning;

herr *Pehrsson* i Göteborg *m. fl.*, nr 236, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 8, med förslag till lag om ändrad lydelse av 2, 3, 8 och 9 §§ i lagen den 25 maj 1894 angående jordfästning;

herr *Olsson* i Kullenbergstorp, nr 237, om anslag till mildrandet av de förluster; som uppstå för vissa djurägare, vilkas kreatursbesättningar smittats av mul- och klövsjuka;

herr *Persson* i Fritorp, nr 238, angående omorganisation av lantmannaskolorna;

herr *Andersson* i Grimbo, nr 239, angående viss ändring av lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet;

herr *Lindgren*, nr 240, om placering i viss högre lönegrad av befattningen såsom byrådirektör och ledamot i stuteriöverstyrelsen;

herrar *Hammarlund* och *Westman*, nr 241, angående viss ändring av grunderna för lån ur dräneringsfonden;

herr *Werner*, nr 242, angående räntesatsen vid egnahemslån;

herr *Olsson* i Golvvasta, nr 243, angående vissa prästgårdsarrendatorers befriande från skyldigheten att gälda vissa utskylder;

herr *Nilsson* i Tånga:

nr 244, om anslag till understöd åt Svenska Mosskulturföreningen; och

nr 245, om anslag för bidrag till driftkostnaderna vid Svenska Mosskulturföreningens försöksgård å myrjord vid Gisselås;

herr *Sjöblom m. fl.*, nr 246, angående vidtagande av åtgärder till förhindrande av vidare utplantering och spridning inom landet av den tyska haren;

herr *Lindmark*, nr 247, angående beredande av statsbidrag till vinterväghållningen;

herr *Laurin*, nr 248, om anslag för friköp av arrendegårdar och torp samt för bildande av nya jordbrukarehem;

herrar *Hage* och *Vennerström*, nr 249, angående en ifrågasatt utredning rörande statens rätt till viss jord m. m.;

herr *Magnusson* i Skövde *m. fl.*, nr 250, om anslag för främjandet av en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering;

herr *Lithander*, nr 251, om anslag för utexperimenterande av viss metod att ur torv framställa kvävehaltigt gödningsämne;

herr *Bernström*, nr 252, angående viss ändring i gällande vägtrafikstadga;

herr *Olsson* i Blädinge, nr 253, angående statens övertagande av omsorgen om folkförsörjningen beträffande tillgodoseende av landets behov av brödsäd;

herr *Hedin m. fl.*, nr 254, angående meddelande vid vissa läroanstalter av undervisning om den nationalekonomiska betydelsen av gynnandet av inhemskt arbete och inhemska varor;

herr *Andersson* i Falkenberg, nr 255, angående ändring av gällande bestämmelse om skyldighet för vissa automobilägare att utgiva särskilt väghållningsbidrag;

herrar *Johanson* i Stockholm och *Carlsson* i Stockholm, nr 256, angående fastställande av maximiarbets tid för automobilförare i yrkesmässig trafik;

herr *Hage*, nr 257, angående vidtagande av åtgärder för nedbringande av gällande bostadshyror;

herr *Pehrsson* i Göteborg *m. fl.*, nr 258, angående befälsutbildningen vid den svenska handelsflottan; samt

herr *Ljunggren*, nr 259, angående begränsning av tiden för kamrarnas sammanträden.

Samtliga dessa motioner bordlades.

§ 3.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Carlström</i>	under 5 dagar fr. o. m. denna dag,
» <i>Björkman</i>	» den 24 jan.,
» <i>Olsson i Ramsta</i>	» 3 dagar fr. o. m. den 25 jan.,
» <i>Nilsson i Tånga</i>	» 3 » » » 23 »
» <i>Magnusson i Skövde</i>	» 7 » » » 23 »
» <i>Hallén</i>	» 6 » » » 23 »
» <i>Pehrsson i Göteborg</i>	» 10 » » » 26 »
» <i>Olsson i Golvvasta</i>	» 3 » » » 24 » och
» <i>Johanson i Huskvarna</i>	» 6 » » » 23 » .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 8,24 e. m.

In fidem
Per Cronvall.